

Gård & Djurhälsan

Internationella rapporten 2024

Utgiven av Gård & Djurhälsan, 2024

InterPIG är en internationell benchmarking-grupp från 2002. Utifrån data som delas i nätverket presenteras varje år en svensk "Internationell rapport". Internationella rapporten tas fram av Gård & Djurhälsan, på uppdrag av LRF Kött. Rapporten innehåller sammanställningar och jämförelser mellan medlemsländernas produktionsekonomiska och produktionstekniska resultat inom grisföretagande. Gruppen har vuxit successivt och idag ingår det 17 medlemsländer i InterPIG; 15 från Europa samt Brasilien och USA. Den här rapporten behandlar år 2023.

Data

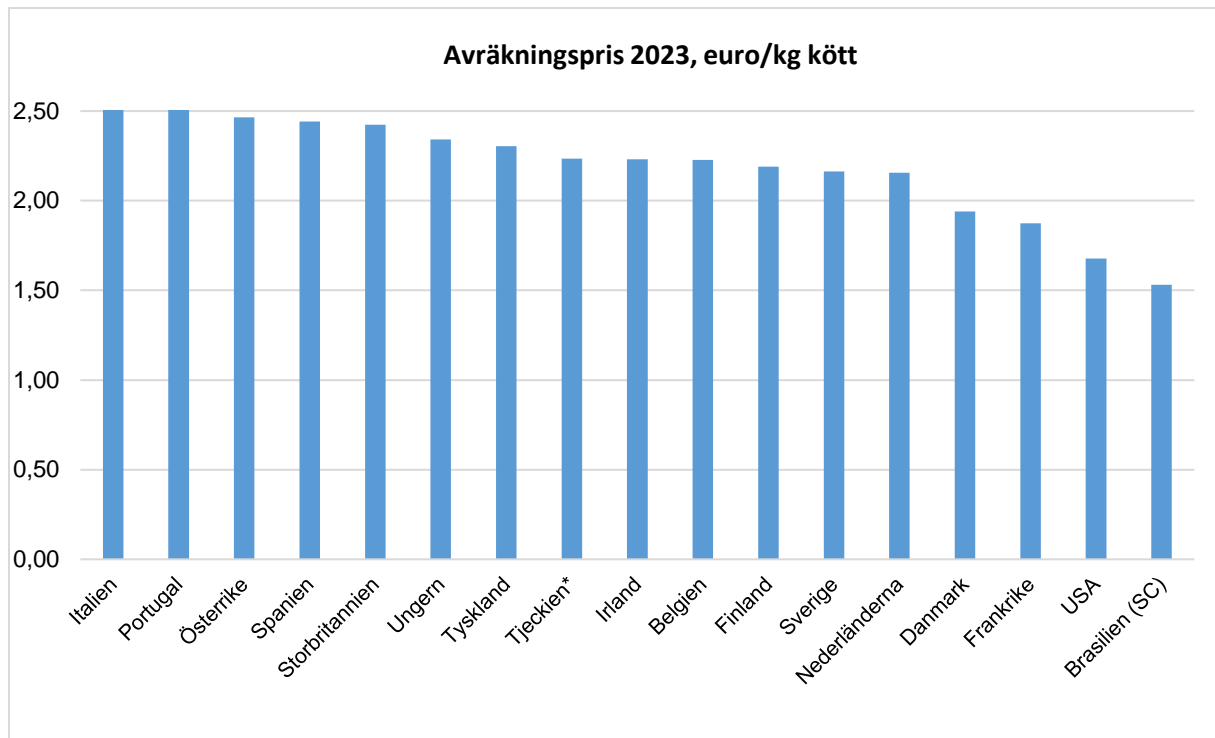
I jämförelsen delas ibland Brasilien i två områden, Mato Grosso och Santa Caterina (MT och SC). Detta eftersom Brasilien är ett stort land med olika produktionsförutsättningar. Storbritannien delas ibland upp i inomhus- och utomhusproduktion. Då inget anges är data beräknat på inomhusproduktion. I det fall ett land inte redovisas beror det på att data saknas. Sedan föregående rapport har Kanada lämnat nätverket och Portugal har tillkommit.

De skillnader som finns mellan länderna i till exempel avräkningssystem kompenseras för, så långt det är möjligt, med hjälp av omräkningar. I det samlade slutdokumentet gör alla länderna redovisningarna på samma sätt, vilket innebär att resultatutvecklingen inom respektive land är lätt att följa på ett tillförlitligt sätt. De produktionsekonomiska jämförelserna presenteras alltid i euro. Detta är en pedagogisk utmaning vid jämförelsen av svensk produktionsekonomi gentemot andra InterPIG-länder eftersom den svenska kronan har varit och är svag i förhållande till euron.

Hur stor andel av medlemsländernas djurpopulation som ligger till grund för resultaten varierar. Statistikunderlaget från Sverige är uteslutande hämtat från insända resultat till WinPigs databas. För jämförelseåret 2023 ingår 49 % av suggpopulationen och 16 % av den totala slaktgrisproduktionen i data. Bland medlemsländerna sticker Finland ut med underlag från hela 95 % av suggpopulationen och 90 % av landets slaktgrisar. Där är slakterierna drivande i kravet på produktionsuppföljning hos sina leverantörer. Som exempel kan också nämnas Danmark som har med 62 % av suggpopulationen i sitt underlag och 63 % av slaktgrisproduktionen. Statistikunderlaget i genomsnitt för InterPIG-länderna är 43 % av suggpopulationen och likaså 43 % av slaktgrisproduktionen inom respektive land.

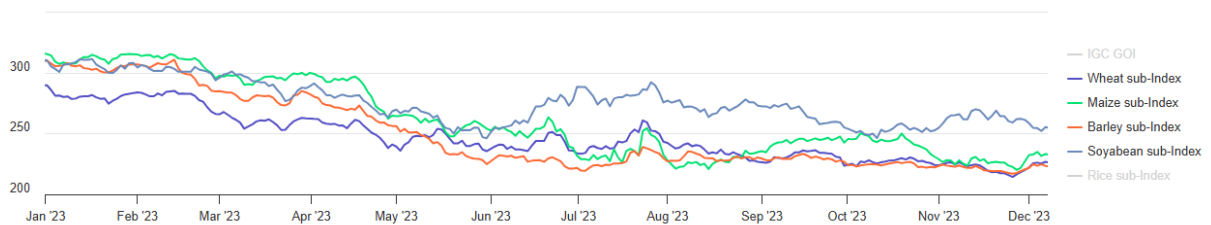
Produktionsekonomi

Under 2023 ökade avräkningspriserna i flertalet länder och foderpriset minskade se figur 1 och 2. Utvecklingen för marginalresultat (mätt som resultat/kostnader) för medlemsländerna visas för en femårs-period i figur 3. Figur 4 visar fördelning av kostnader och intäkter per kilo kött samt hur dessa förhåller sig till varandra under 2023. I nio av medlemsländerna översteg intäkterna kostnaderna, att jämföra med endast ett (1) land under år 2022. Italien var det land som visade högst intäkter, medan lägst kostnader för produktionen återfanns i Brasilien. Portugal, som är nytt land i jämförelsen för i år, visade störst skillnad mellan intäkt och kostnader. De har det näst högsta avräkningspriset (se figur 1) och låga kostnader för byggnader och arbete.

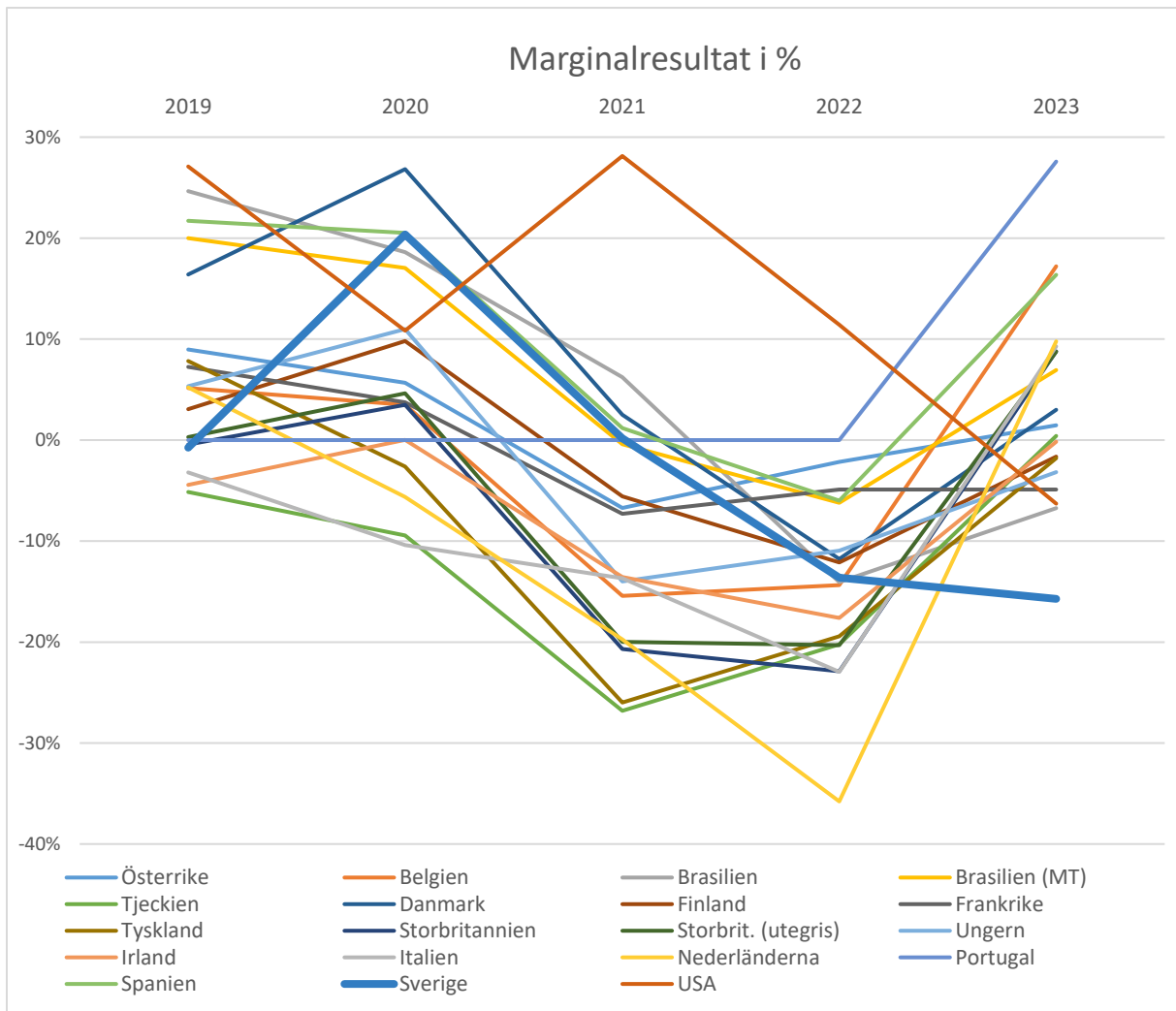

*Tjeckiens data är ej slutgiltiga siffror för år 2023

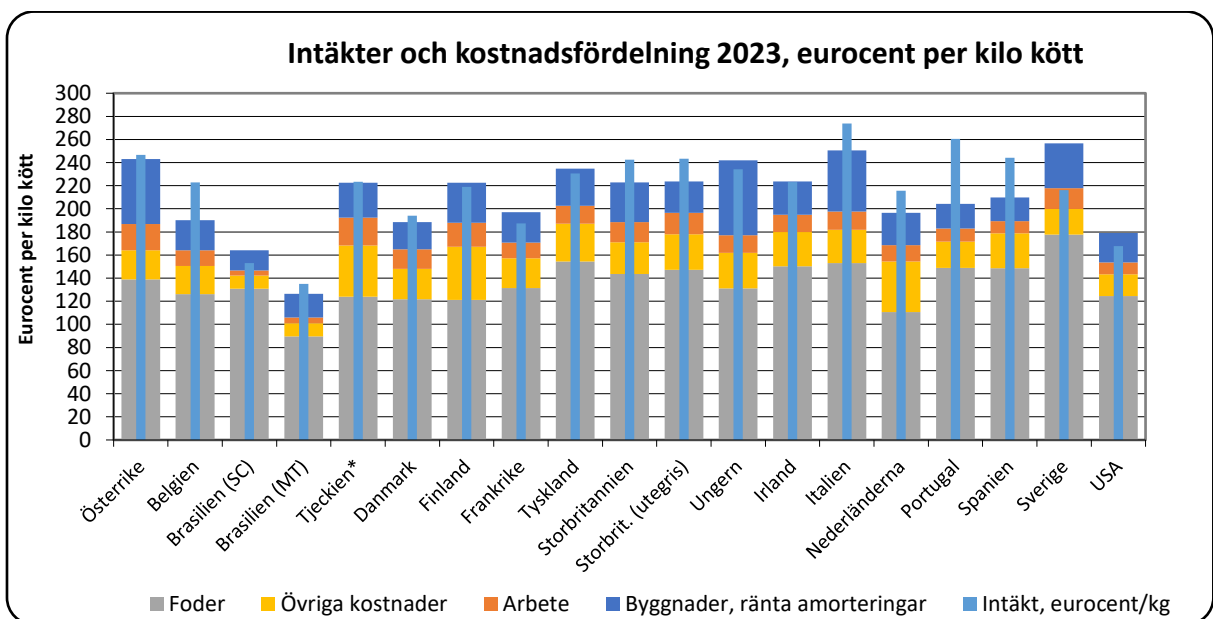
Figur 1. Avräkningspris för 2023, euro per kilo kött.

Figur 2. Foderprisindex på vete, majs, korn och soja 2023. Källa: International Grains Council, 241102.

Figur 3. Marginalresultat (%) i InterPIGs medlemsländer, 2019–2023.

*Tjeckiens data är ej slutgiltiga siffror för år 2023.

Figur 4. Intäkter och kostnadsfördelning, eurocent per kilo kött, 2023.

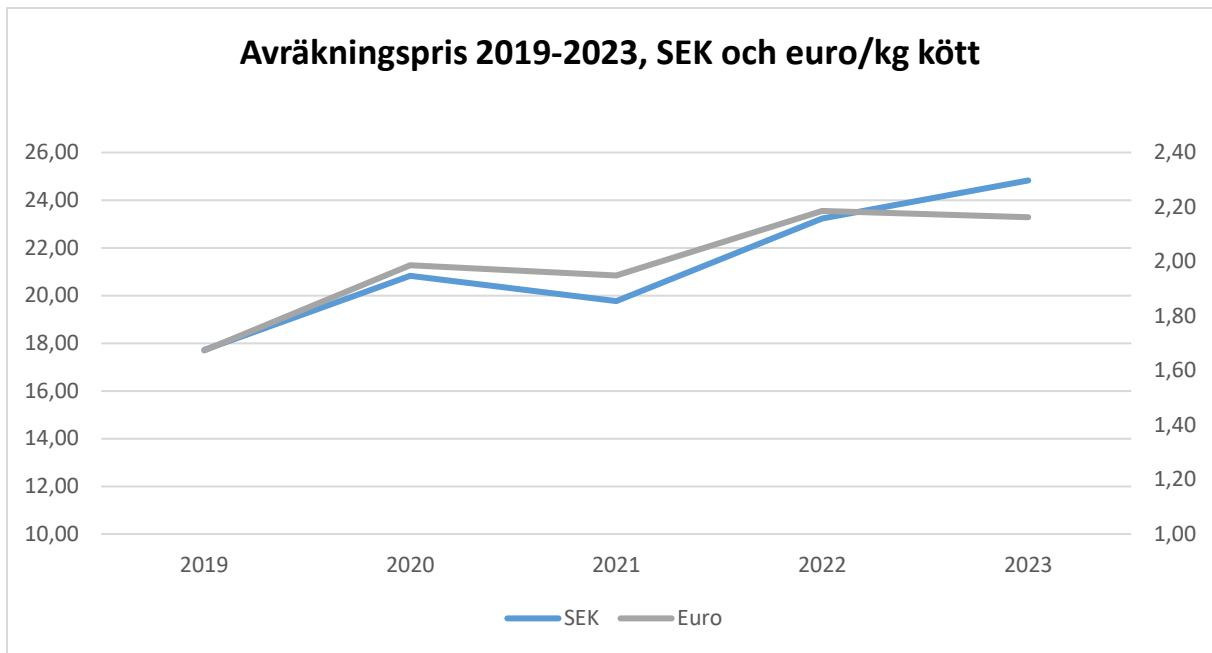
År 2023 var ett år med hög inflation och hög utlåningsränta i Sverige. Figur 4 visar att kostnaden för svensk grisproduktion är den högsta bland medlemsländerna i InterPIG och att kostnaderna överstiger intäkterna. Observera att jämförelsen görs i euro och att den svaga svenska kronan försvårar tolkningen av figur 4, sett ur ett svenskt perspektiv. I figur 5 visas utvecklingen av euro-kursen under 2022 och 2023 och figur 6 visar hur det stigande avräkningspriset (mätt i SEK) i stället blir ett minskande avräkningspris (mätt i euro).

Utvecklingen av prisindex för foder och griskött i Sverige visas i figur 7. Trots att priset på foder minskade under 2023 har Sverige den högsta foderkostnaden bland medlemsländerna. En del av foderkomponenter och råvaror köps på den internationella marknaden och den svaga svenska kronan ger således högre kostnader för dessa.

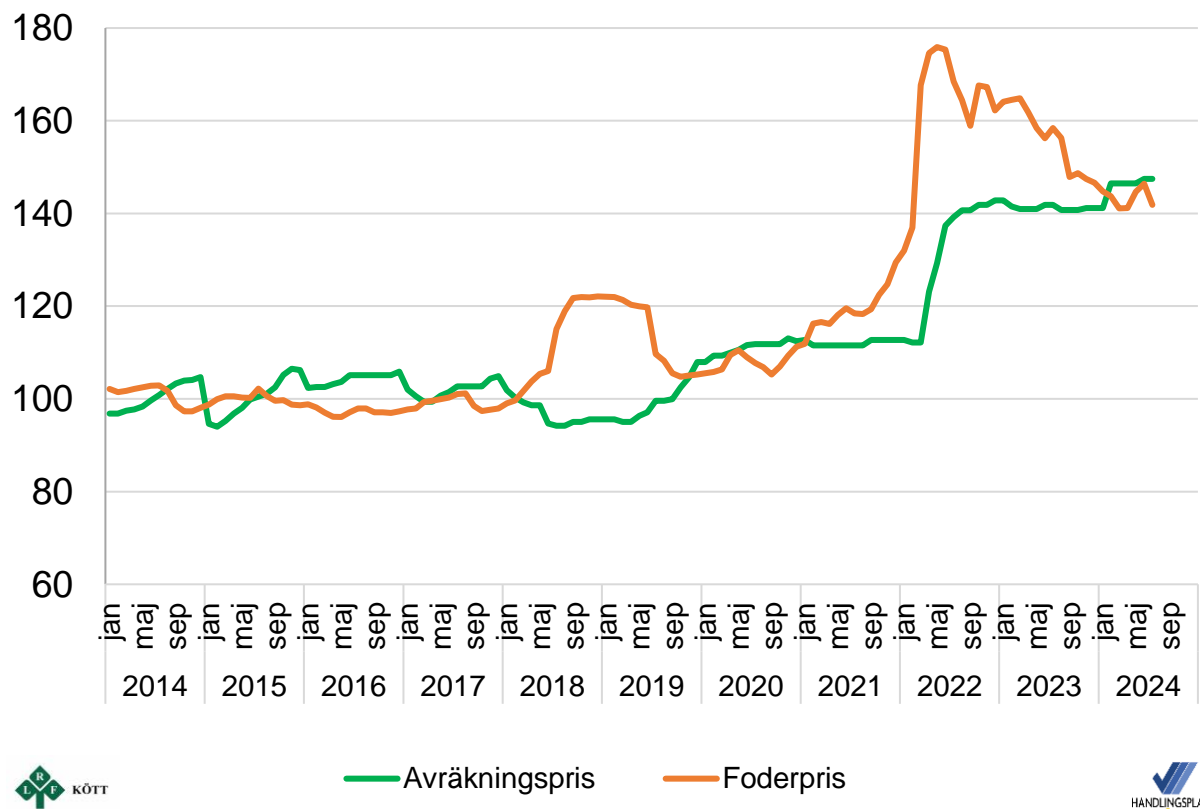
Om man ser till produktionskostnadsnivån i Sverige och vilka krav det ställer på avräkningspriset för att nå en rimlig lönsamhet, så är svenskt griskött inte konkurrenskraftigt på en internationell marknad. Svensk grisproduktions "trumfkort" är den allt starkare hemmamarknaden. Konsumenten har högt förtroende för svensk grisproduktion och är villig att betala lite extra för de djurvärden som lyfts fram, som till exempel mer yta per gris, tillgång till strö och ett gott hälsoläge med låg antibiotikaanvändning.

Figur 5. Euro-kursens utveckling under 2022 och 2023, SEK. Källa: Europeiska Centralbanken.

Figur 6. Skillnaden i utveckling av svenskt avräkningspris beroende på valuta, svenska kronor och euro.

Figur 7. Utvecklingen av prisindex för griskött och foder 2014–2024.

Källa: LRF Statistikplattform, 241011.

— Avräkningspris

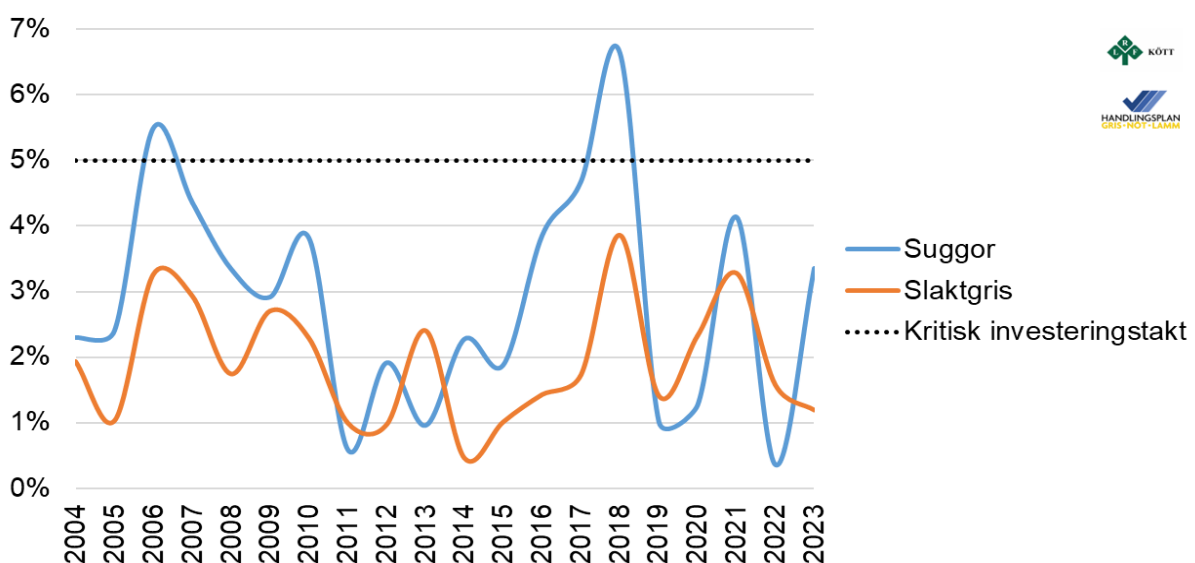
— Foderpris

Ytterligare faktorer som ger höga produktionskostnader i Sverige är djurskyddsföreskrifterna som innehåller krav på exempelvis mer byggyta per djur. Svenska system är arbetskrävande med skrapning av boxar och tilldelning av strömmaterial. Det nordliga klimatet ställer också krav på byggnaderna vad gäller hållfasthet, isolering och värmeförsörjning.

Afrikansk svinpest (ASF) är en sjukdom hos gris som hotar produktionen globalt, med kostnader och påverkan på produktion och handel som följd. Sedan 2014 förekommer ASF i EU. Sjukdomen har etablerat sig i vildsvinsstammar i flera länder men utbrott har också i varierande omfattning förekommit i grisbesättningar. Hösten 2023 drabbades Sverige av sitt första utbrott av ASF, i vildsvinspopulationen. ASF spred sig inte till tamgrisar och i skrivande stund vet vi att Sverige friförklarades från smittan hösten 2024, efter ett lyckat bekämpningsarbete.

En enkätstudie som gjordes 2023 visade att grisföretagarna bedömer risken för nya utbrott som hög, men risken att den egna produktionen ska drabbas skattas lägre. Genom anslutning till smittskyddsprogram för ASF kan man på förhand vidta åtgärder som kommer att krävas vid eventuellt framtida utbrott av ASF. Att implementera lösningar för att uppfylla kraven kan vara kostsamt och varierar mellan företagens förutsättningar. Kostnaden har nämnts som skäl till att avstå anslutning till programmet och en ekonomisk stimulans har efterfrågats av grisföretagarna för att kunna genomföra förändringar som krävs för att rusta sig för framtida produktion. För att kunna upprätthålla svensk grisproduktionen på sikt krävs att investeringstakten i landet ökar. Investeringstakt mäts här som antalet förprovade platser. Investeringstakten har historiskt sett visat låga nivåer, under den kritiska nivån. År 2023 var inget undantag, se figur 8.

Figur 8. Investeringstakt för grisar, mätt som antal förprovade platser i procent av totalt antal djur. Källa: LRF statistikplattform, 241011.

Marknadsbalans

Produktionen av griskött i EU år 2023 minskade enligt Eurostat med 6,5 % jämfört med föregående år. Totalt producerades det 20,6 miljoner ton griskött i EU 2023. De två största grisproducerande länderna i EU är Spanien (4,9 miljoner ton) och Tyskland (4,2 miljoner ton). Båda visade minskningar i sin

produktion 2023, Spanien med 3,9 % (efter åtta år med ökad produktion) samt Tyskland med 6,3%. Detta var sjunde året i rad som grisproduktionen minskade i Tyskland. Även Nederländerna och Danmark visade stora produktionsminskningar, med 13,1 % respektive 19,9 %.

I tabell 1 och figur 9 visas marknadsbalanser för svenskt griskött. Sedan 2011 har konsumtionen av griskött haft en minskande trend, med tillfälliga uppgångar vissa år. Den totala minskningen sedan 2011 uppgår till 16,4 %. Mellan 2022 och 2023 minskade den totala grisköttskonsumtionen med 4,5% och produktionen med 4,3%. En av förklaringarna till minskad konsumtion tros vara stigande matpriser och minskad disponibel inkomst. Minskad produktion kan vara effekten av höga räntor och ökade kostnader som ger minskad investeringsvilja och avveckling av produktionsenheter.

Sedan 2013 har dock marknadsandelen för svenskt griskött visat en stabilt ökande trend och ökat med 16 % sedan 2013. År 2023 var svensk försörjningsförmåga (marknadsandel) 82,5%. Den totala konsumtionen har gått ned men andelen svenskt kött är stabil.

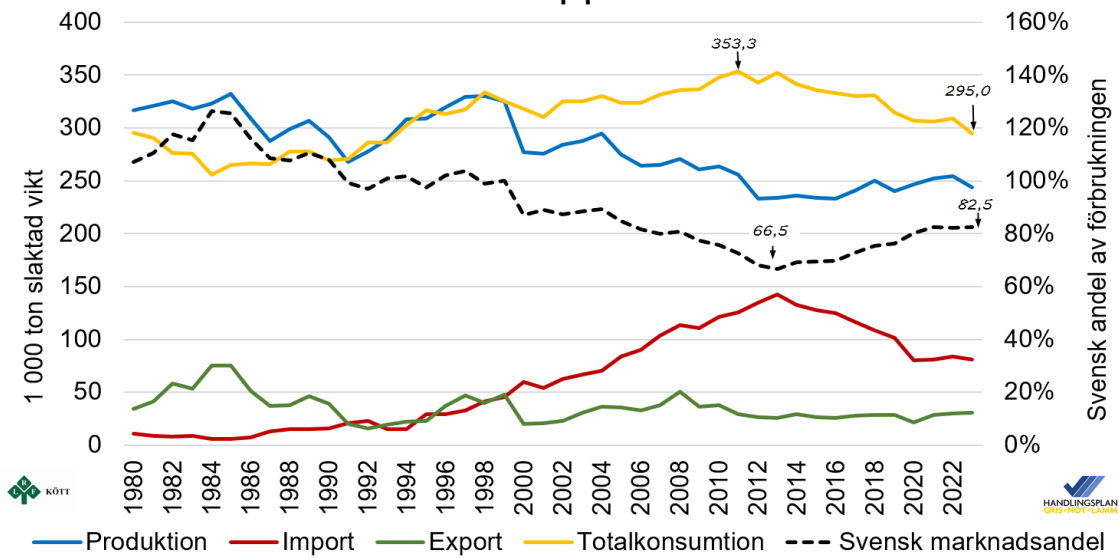
Tabell 1. Svensk marknadsbalans för griskött 2018–2023, modifierad från LRF Statistikplattform, 241011.

SVENSK MARKNADSBALANS GRISKÖTT, 1 000 TON SLAKTKROPPSEKVIVALENTER

År	Produktion	Import	Export	Total-konsumtion	Försörjningsförmåga	Total-konsumtion kg/capita
2018	249,8	108,6	28,6	331,1	75,4%	32,5
2019	240,3	101,2	28,2	314,5	76,4%	30,6
2020	246,5	80,3	21,1	306,9	80,3%	29,6
2021	252,6	80,6	28,6	305,7	82,6%	29,4
2022	254,3	83,6	30,2	309,0	82,3%	29,5
2023	243,4	81,2	30,9	295,0	82,5%	28,0
Förändring 23/22	▼ -4,3%	▼ -2,9%	▲ 2,2%	▼ -4,5%	▲ 0,3%	▼ -5,0%

Svensk marknadsbalans griskött

1 000 ton slaktkroppsekvivalenter

Källa: Jordbruksverket

Figur 9. Marknadsbalans 1980–2023 för svenskt griskött (modifierad från LRF statistikplattform, 241011).

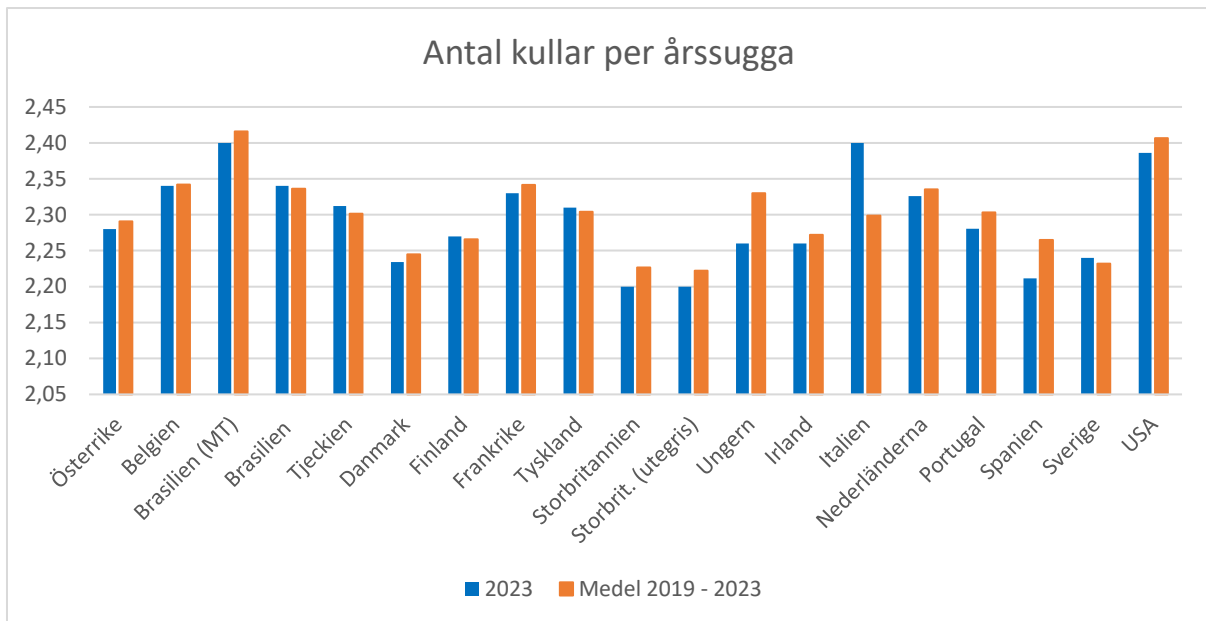
Produktionsresultat

Tabell 2 visar InterPIG-ländernas produktion, räknat som födda, avvanda, sålda samt slaktade grisar per sugga och år. I tabellen kan man också se hur Sverige ligger till jämförelsevis i de olika produktionsleden. Man ser att Sverige ligger nära medel vad gäller födda grisar. Därefter tappar man i position i smågrisledet (antal avvanda grisar) men hämtar upp det i tillväxt- och slaktgrisledet (antalet sålda och slaktade grisar), vilket är ett mönster som kunnat ses i ett antal år. Antalet slaktade grisar per sugga och år är samma som medel för InterPIG-länderna. Danmark toppar listan för alla kategorier precis som föregående år. Medeltalet har ökat i samtliga led med 0,2–0,3 grisar sedan år 2022.

Tabell 2. Årsproduktion av grisar i länderna inom InterPIG, 2023.

Antal födda grisar	Antal avvanda grisar	Antal sålda smågrisar	Antal slaktade grisar				
Danmark	40,7	Danmark	34,8	Danmark	33,4	Danmark	32,2
Tjeckien	37,6	Tjeckien	33,6	Tjeckien	31,9	Tjeckien	31,1
Belgien	37,3	Belgien	32,6	Belgien	31,5	Nederländerna	30,7
Nederländerna	36,6	Nederländerna	32,1	Nederländerna	31,4	Belgien	30,7
Frankrike	36,4	Tyskland	31,2	Tyskland	30,3	Tyskland	29,5
Tyskland	36,3	Brasilien	30,7	Frankrike	29,9	Frankrike	28,8
Finland	35,0	Frankrike	30,7	Ungern	29,3	Brasilien	28,6
Sverige	34,9	Irland	29,9	Brasilien	29,2	Ungern	28,5
Italien	34,3	Ungern	29,8	Finland	29,1	Finland	28,3
Irland	33,8	Finland	29,8	Irland	28,9	Sverige	28,2
USA	33,7	Italien	29,7	Sverige	28,6	Irland	28,0
Portugal	33,6	Sverige	29,3	Italien	28,2	Italien	27,5
Brasilien	33,0	Portugal	29,1	Portugal	27,6	Portugal	26,7
Ungern	33,0	USA	28,6	USA	27,4	USA	26,0
Storbritannien	32,0	Storbritannien	27,8	Storbritannien	26,7	Storbritannien	25,6
Spanien	31,7	Österrike	26,8	Österrike	25,9	Österrike	25,4
Österrike	31,2	Spanien	26,8	Spanien	24,5	Spanien	23,1
MEDEL	34,8	30,2	29,0	28,2			
Differens Sverige jmf mot InterPIGs medel	0,1	-0,9	-0,4	0			

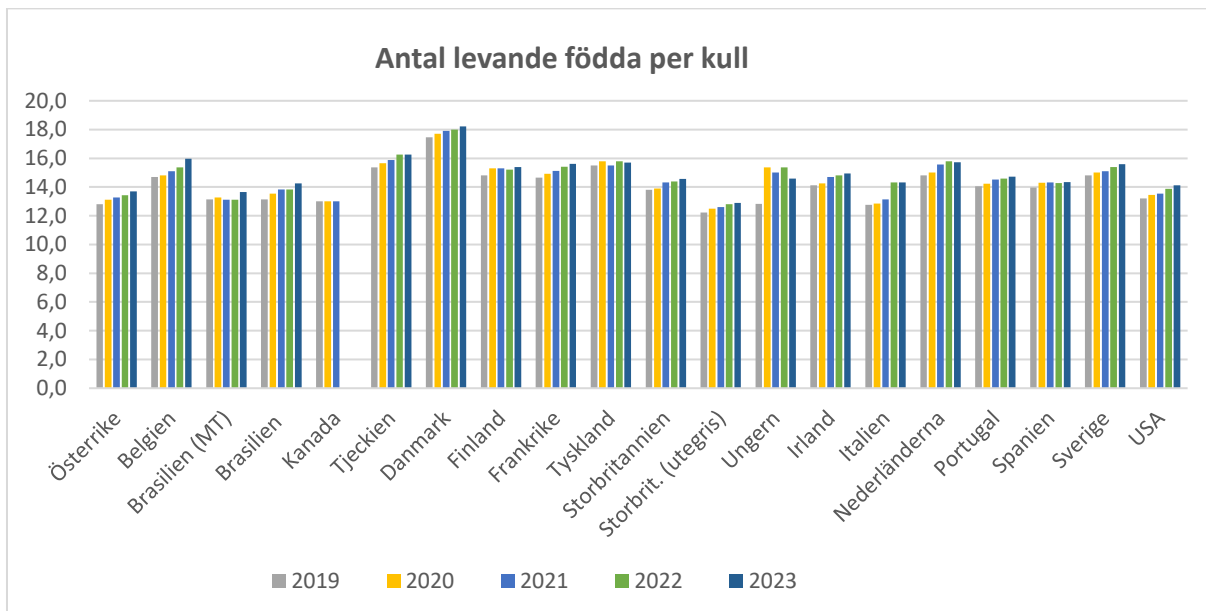
Det är flera faktorer som påverkar ländernas produktionsresultat. En av förutsättningarna för hög årsproduktion per sugga är att den enskilda kullens resultat är goda. Men det är också avgörande hur många kullar per år som en sugga får, vilket ses i figur 10. I Sverige är antalet årskullar per sugga 2,24. Italien och Brasilien (MT) redovisar flest kullar per år med 2,40, tätt följda av USA med 2,39. Hur många kullar en sugga får per år avgörs till stor del av digivningstiden, som är 22,0 dagar både i Brasilien (MT) och USA. Digivningstiden i Italien är 28 dagar. Sverige har den längsta digivningstiden på 32,4 dagar. Med en kortare digivningstid kan suggan få fler kullar per år.

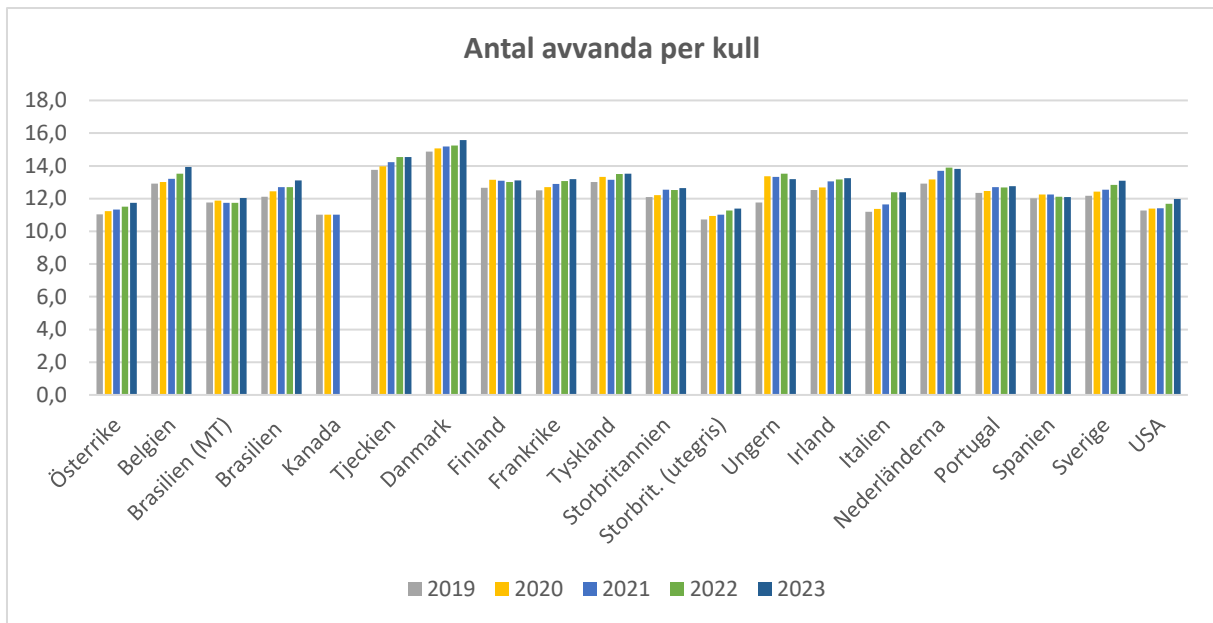
Figur 10. Antal kullar (st) per årssugga 2019–2023.

Flertalet av InterPIG-länderna visar produktionsförbättringar, med ökat antal levande födda och avvanda grisar, se figur 11 och 12. Sverige visade en ökning på 0,2 respektive 0,3 grisar per kull.

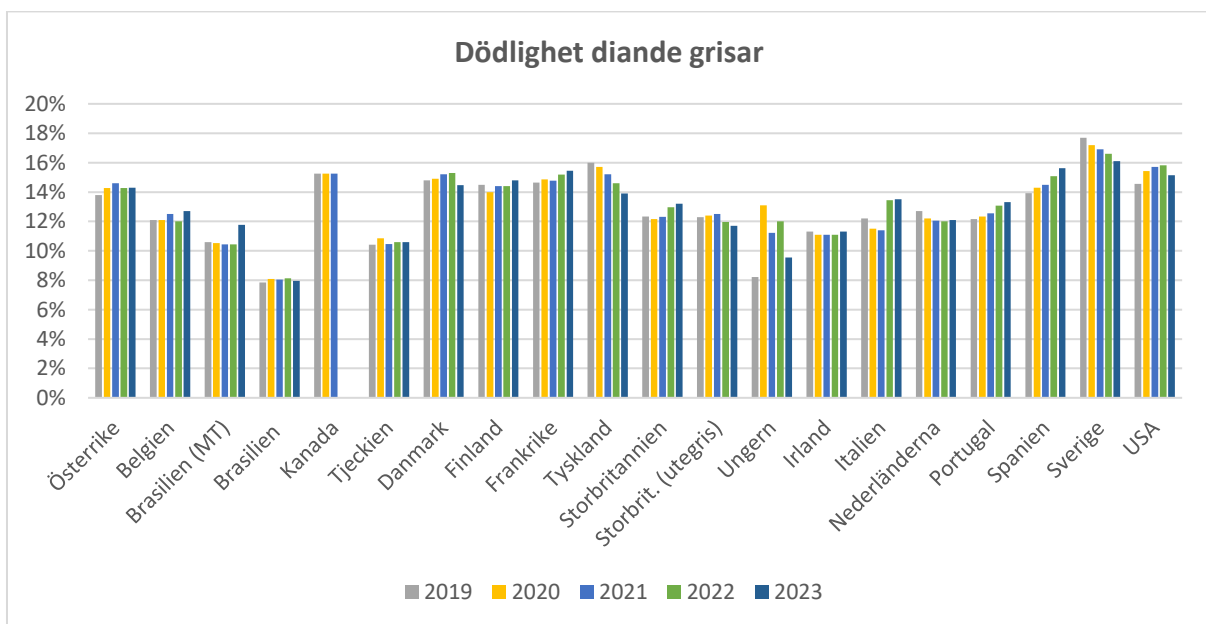
Historiskt sett har smågrisdödligheten i svensk grisproduktion legat högre än genomsnittet i InterPIG (se figur 13). Jämfört med 2022 visade medlemsländerna en minskad smågrisdödlighet om 0,1 %. Sveriges smågrisdödlighet minskade med 0,5 %, men är fortsatt den högsta; 16,1 % jämfört med medelvärdet på 13,0 %. Faktorer som påverkar smågrisöverlevnad är flera, exempelvis den nyfödda grisens närmiljö samt management i grisningsavdelningen. Intressant i sammanhanget är också att studera dödlighet i tillväxt- och slaktgrisled.

Figur 11. Antal levande födda grisar per kull (st), 2019–2023.

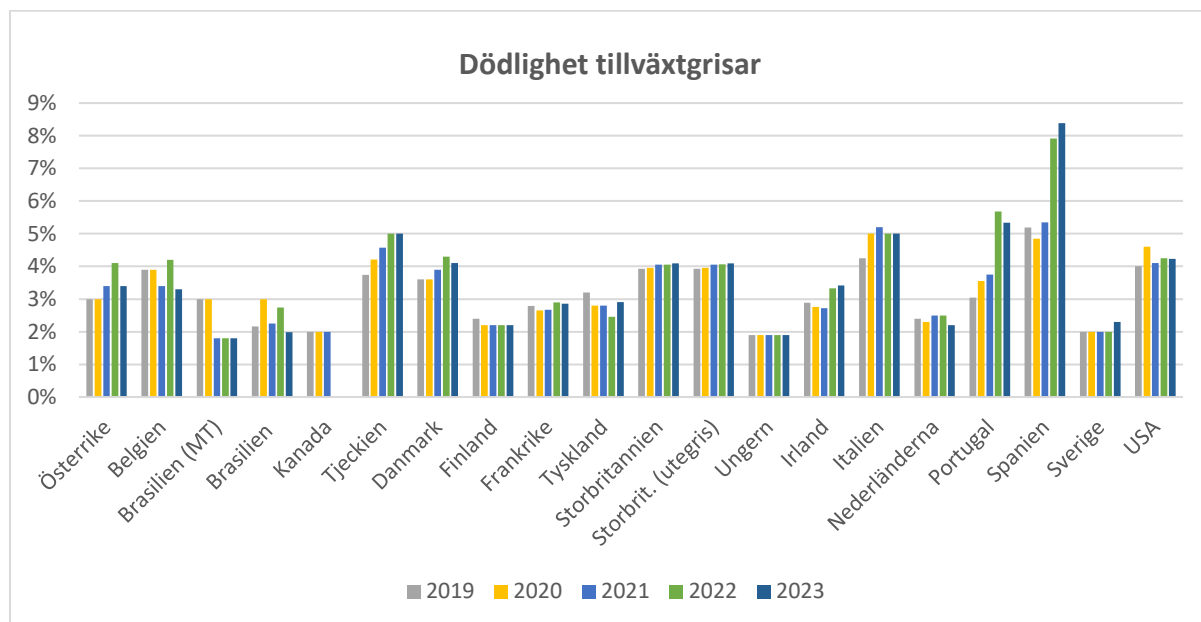
Figur 12. Antal avvanda grisar per kull (st), 2019–2023.

Figur 13. Dödlighet (%) hos diande grisar, 2019–2023.

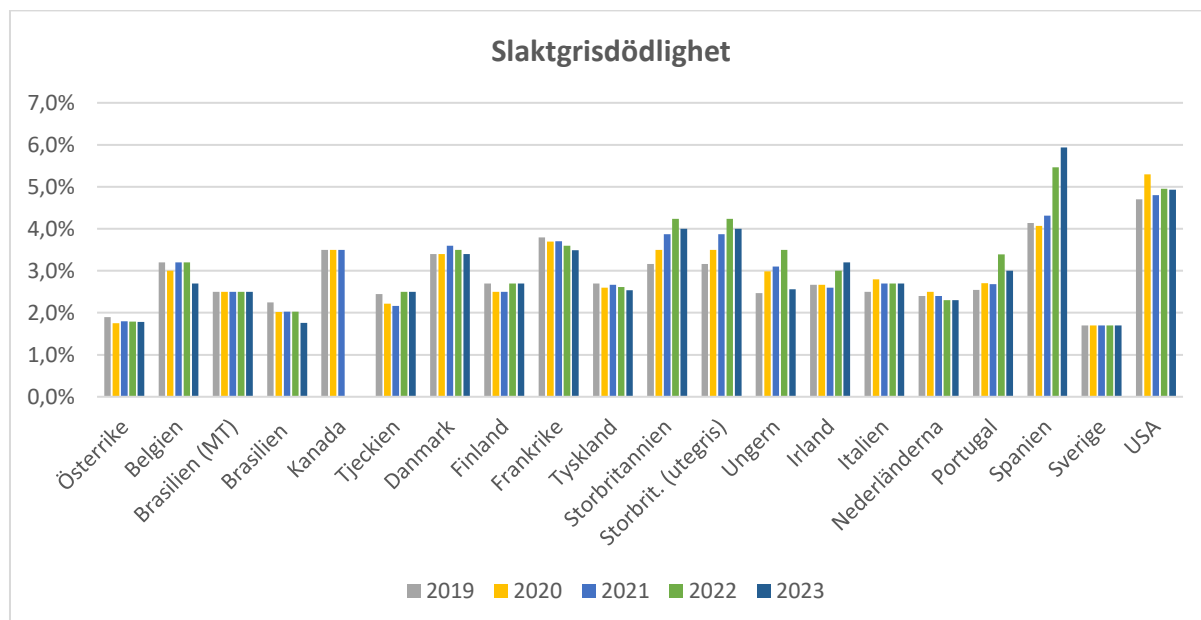
Tack vare längre digivningstid, vilket ger en högre avvänjningsvikt och en fysiologiskt mer mogen gris så klarar svenska grisar avvänjningsperioden relativt problemfritt, och kommer i gång att äta och växa snabbt. Detta i kombination med ett gott hälsoläge bidrar till den mycket låga dödlighet som ses under tillväxtperioden. Under tiden från avvänjning till insättning i slaktgrisavdelningen var dödligheten bland svenska tillväxtgrisar 2,3 %, att jämföra med 3,6 % för hela InterPIG. Spanien som föregående år rapporterade en stor ökning i dödlighet bland tillväxtgrisar visar fortsatt ökning under 2023, se figur 14. Vid InterPIGs möte 2022 nämnde Spanien svårigheter med värme samt foder- och vattenförsörjning. Den danska motsvarigheten till den här rapporten beskriver problem med sjukdomen PRRS (Porcine

Reproductive and Respiratory Syndrome) i Spanien som en av förklaringarna till den höga dödligheten i samtliga led.

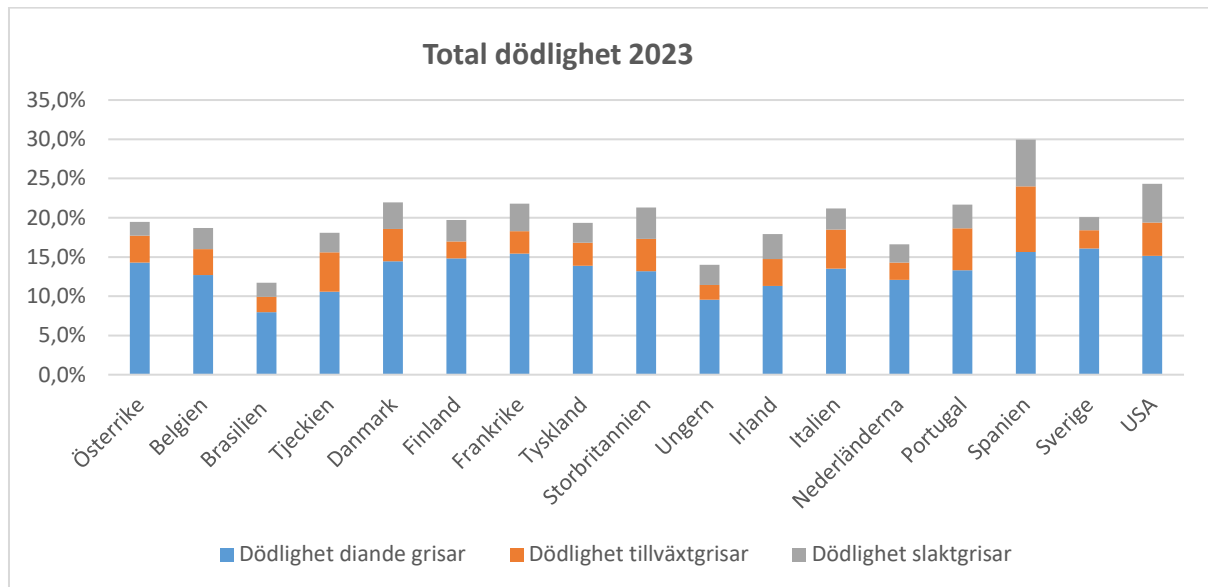
Figur 14. Dödlighet (%) hos tillväxtgrisar 2019–2023.

Sundheten och tillväxtförmågan har den svenska tillväxtgrisen med sig in i slaktgrisleddet. Dödligheten i svensk slaktgrisproduktion ligger på 1,7 % jämfört med InterPIGs medelnivå som är 3,0 %. USA och Spanien avviker med dödlighetsnivåer på 4,9 % respektive 5,9 %, se figur 15.

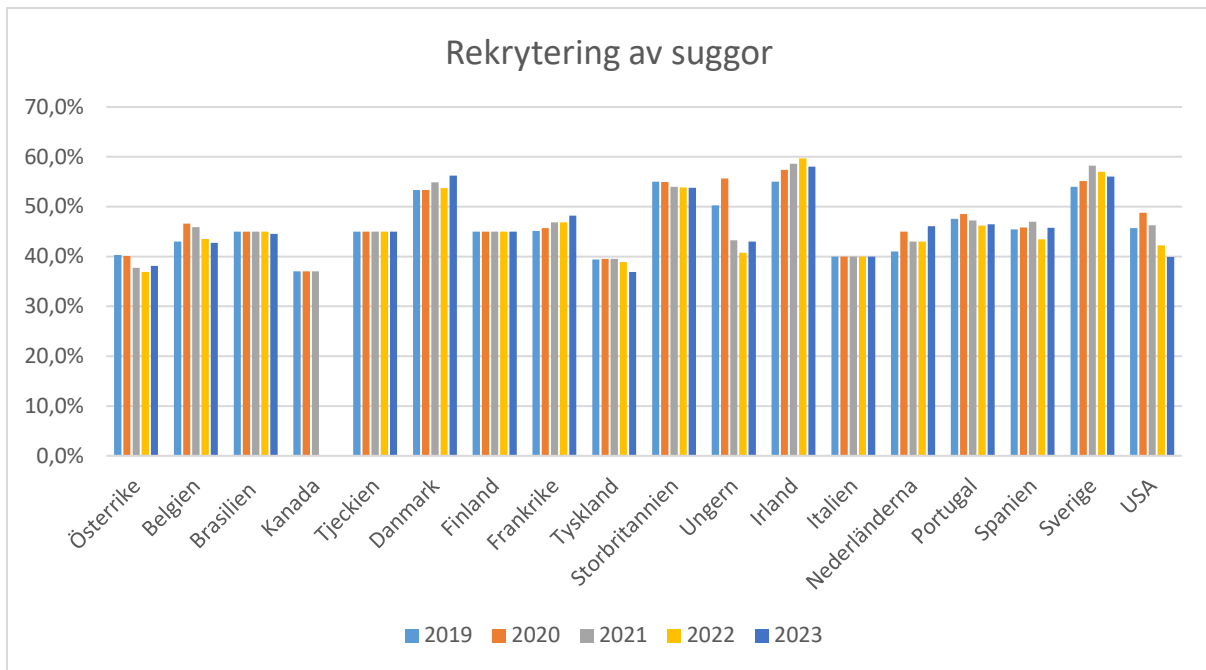
Figur 15. Dödlighet hos slaktgrisar (%) 2019–2023.

Hållbarhet var en fråga som diskuterades under InterPIG-mötet 2024. Ett mått på hållbar produktion är hur väl man använder insatta produktionsmedel, alltså hur mycket produktionsmedel det går åt per producerad gris eller per kilo producerat griskött. Vid jämförelse av årsproduktionen inom InterPIG för de olika produktionsleden, så ligger smågrisledet i Sverige sämst till i termer av hållbarhet, i förhållande till efterföljande produktionsled (se tabell 2). Sett över alla led så kan man sammanfatta att de resultat som svensk grisproduktion förlorar i smågrisledet hämtar man upp i tillväxt- och slaktgrisled, ett mönster vi kunnat se under flera år. I figur 16, där total dödlighet från födsel till slakt presenteras, ser man att Sverige placerar sig på en medelnivå i jämförelsen.

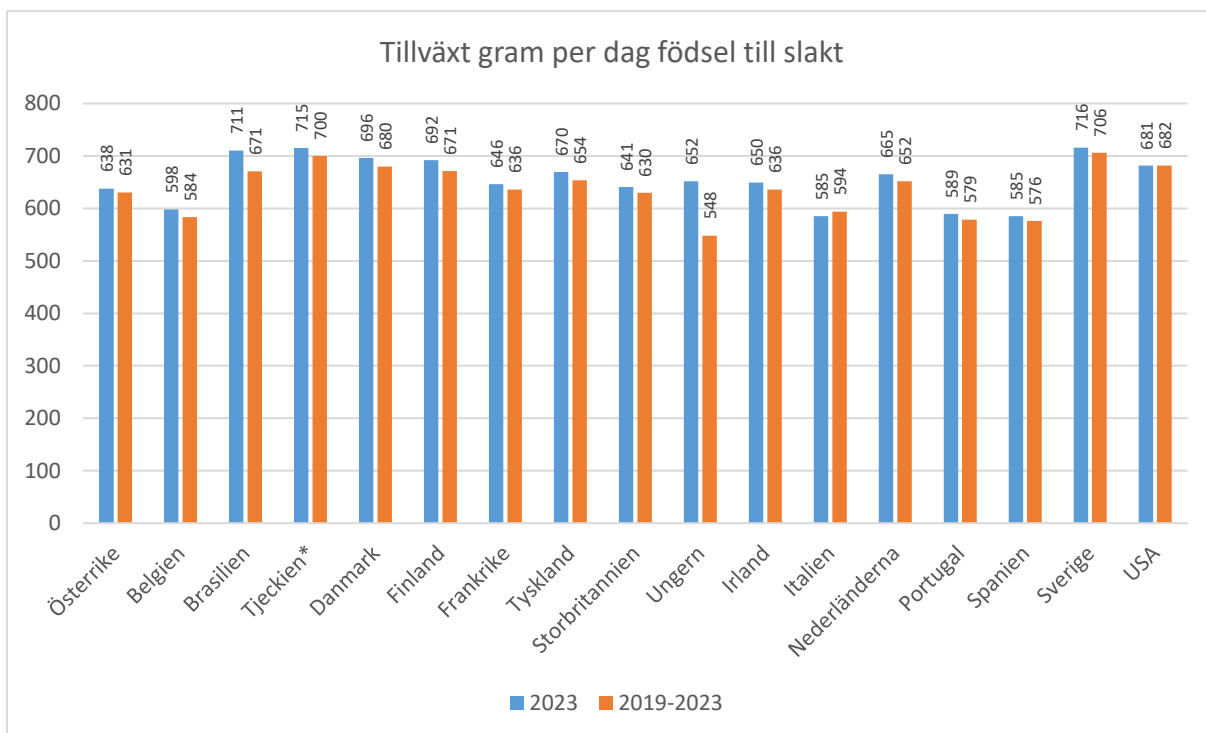
Figur 16. Dödlighet hos smågris-, tillväxt- och slaktgrisar i InterPIGs medlemsländer 2023 (%).

I ett annat hållbarhetsavseende ligger svensk grisproduktion sämre till, och det gäller hur väl vi använder våra moderdjur. Varje ny gylta bör ses som ett framtidskapital som ska generera en god avkastning i form lång produktionstid och många avvanda grisar. Rekryteringen av suggor låg 2023 på 56,2 % i Sverige jämfört med genomsnittet 46,6 % i InterPIG (figur 17). Under de senaste fem åren har rekryteringen av suggor legat cirka 10 procentenheter högre i Sverige än genomsnittet i InterPIG. Tyskland har den lägsta rekryteringsandelen med 36,9 % och Irland har den högsta med 58,0 %. En hög andel suggor som rekryteras årligen innebär en kostnad för besättningen och suggor som inte hinner uppnå sin fulla potential under levnadstiden.

Figur 17. Årlig rekrytering av suggor (%), 2019–2023

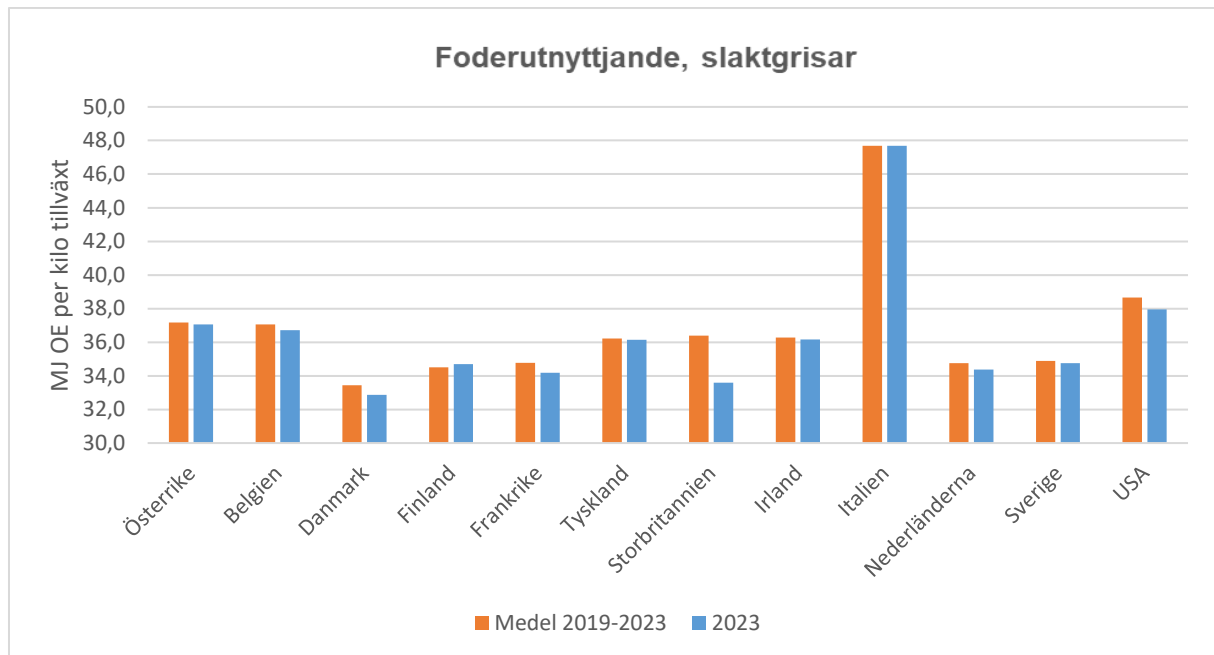
Svenska smågrisar är livskraftiga grisar med hög tillväxtpotential vid avvänjning. Det beror på den längre digivningstiden och på att svenska suggor har en hög kapacitet att äta difoder och att producera mjölk. Det goda hälsoläget avspeglas i figur 18, som täcker in daglig tillväxt från födsel till slakt. Sverige behåller sin topplacering inom detta mått, med 716 gram tillväxt om dagen. Medel inom InterPIG var 655 gram per dag.

*Tjeckiens data är ej slutgiltiga siffror för år 2023

Figur 18. Daglig tillväxt (gram/dag) 2019–2023.

Det goda hälsoläget i svensk slaktgrisproduktion avspeglar sig också i fodereffektiviteten, se figur 19. En frisk gris är en god foderomvandlare. I slaktgrisledet är foderutnyttjandet för svenska slaktgrisar 34,8 MJ OE per kilo tillväxt (observera att foderutnyttjande redovisas som omsättbar energi inom InterPIG). Danmark, vars slaktgrisar har det bästa foderutnyttjandet, redovisade 32,9 MJ OE per kilo tillväxt. Italiens höga värde förklaras av att de har ett produktionssystem med högre slaktvikter än resten av gruppen. I figuren visas att flertalet av medlemsländerna har förbättrat foderutnyttjande jämfört med medeltalet inom landet för 2019–2023.

Figur 19. Foderutnyttjande (MJ omsättbar energi per kg tillväxt) hos slaktgrisar 2023.

Sammanfattning och framtidsperspektiv

Enskilda medlemsländers förutsättningar styrs av omvärlden, politiska beslut, hälsoläge och marknad. Många av de utmaningar och framtidsperspektiv inom grisproduktionen som lyftes fram under 2024 års InterPIG-möte är desamma för medlemsländerna. Det handlar framför allt om att förbättra produktionstekniska mått och att minska produktionskostnaderna per gris eller per kilo kött. Medlemsländerna visar sammantaget förbättrade produktionsresultat och år 2023 blev ett ekonomiskt bättre år för InterPIG-länderna jämfört med året före. Foderpriserna gick ner och avräkningspriserna steg och totalt sett var det fler medlemsländer som visade att intäkterna översteg kostnaderna.

Svensk grisproduktion har ett mycket gott anseende bland konsumenterna och det visar sig i att över 82% av allt griskött som äts är svenskt. Andelen svenskt griskött har ökat stadigt under de senaste 10 åren och strävan måste vara att den utvecklingen fortsätter.

Det finns också utmaningar som vi inte behöver tänka på i Sverige, men som är eller snart blir en realitet i andra länder. I till exempel det tätbefolkade Nederländerna förväntas grisproduktionen att minska med 10–15% under 2025 på grund av politiska beslut. Myndigheter kommer att köpa upp lantbruk och lägga ner dessa för att på så sätt minska klimat- och miljöbelastningen.

Kravet på förbud mot svanskupering av grisar inom EU, som har funnits ”på pappret” sedan 2008, närmar sig snart ett genomförande i realiteten i de flesta EU-länderna. Hittills är det endast Sverige och Finland som efterlevt kravet i praktiken och har förbjudit rutinmässig svanskupering. Här väntar stora

kostnader i många EU-länder avseende om- eller nybyggnation för att anpassa stallarna till de förutsättningar som krävs för att kunna föda upp grisar med intakta svansar. Den kostnaden behöver vi inte tänka på i Sverige.

De stora utmaningarna inom svensk grisproduktion är

- att bibehålla det mycket goda hälsoläget
- att försvara hemmamarknaden
- bra lönsamhet så att investeringsviljan finns bland producenterna
- att minska smågrisdödligheten och arbeta för hållbara suggor

Läs mer

I december 2024 lanserar InterPIG-nätverket en hemsida. Besök interpig.org för att ta del av mer information om internationell grisproduktion.

Referenser

Bilder och presentationer från medlemsländerna vid InterPIG-konferensen 2024.

Dansk griseproduktions konkurrenceevne 2023, Seges. 2024-11-05.

https://www.landbrugsinfo.dk/-/media/landbrugsinfo/public/8/d/6/rapport_68_konkurrenceevne_griseproduktion_2023.pdf

Enhancing infection control practices and biosecurity plans on Swedish pig farms: insights, challenges, and strategies. Acta Veterinaria Scandinavica. Elisabeth Rajala, mfl.

<https://actavetscand.biomedcentral.com/articles/10.1186/s13028-024-00771-9>

Europeiska centralbanken, 2024-11-01.

https://www.ecb.europa.eu/stats/policy_and_exchange_rates/euro_reference_exchange_rates/html/eurofxref-graph-sek.sv.html

Eurostat, 2024-11-19.

<https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?oldid=427096>

International Grains Council, 2024-11-02.

<https://www.igc.int/en/markets/marketinfo-goi.aspx>

Jordbruksstatistisk sammanställning 2024, Jordbruksverket, 2024-08-16.

<https://jordbruksverket.se/om-jordbruksverket/jordbruksverkets-officiella-statistik/jordbruksverkets-statistikrapporter/statistik/2024-08-12-jordbruksstatistisk---sammanstallning-2024>

Marknadsrapport animalieprodukter - utvecklingen i Sverige till och med 2023, Jordbruksverket, 2024-11-07.

<https://jordbruksverket.se/download/18.2a5bd7eb188fa97ada65a69f/1727779283303/Marknadsrapport-animalieprodukter-utvecklingen-tga.pdf>

Statistikplattform, LRF, 2024-10-11.

<https://www.lrf.se/om-lrf/lrfs-branschavdelningar/lrf-kott/statistik-fran-kottbranschen/>

SVA, 2024-11-26

<https://www.sva.se/amnesomraden/djursjukdomar-a-o/afrikansk-svinpest/>